

ROČNÍK LVIII

LISTOPAD 2003

11

HILAS PRAVOSLAVÍ

OBSAH

SVATÝ NEKTARIJ EGINSKÝ _____	3
život v překladu vладыky Kryštofa	
STAREC PAISIJ _____	4
CO DĚLAT _____	6
jeromonach Serafím (Rose)	
DĚJINY MNIŠTVÍ V RUMUNSKU _____	8
nový seriál o pravoslavném mnišství	
O CÍRKVI _____	9
KRÁTKÝ ROZHOVOR S O. JIŘÍM NIEDERLEM	12
100. VÝROČÍ SVATOŘEČENÍ CTIHODNÉHO SERAFÍMA SÁROVSKÉHO, DIVOTVORCE _____	13
O ŠKOLE PSYCHOENERGETIKY DR. ALLY KULIKOVÉ _____	17
SVATÁ CTIHODNÁ MUČEDNICE ANASTÁSIE ŘÍMANKA _____	19
DESÁTÉ VÝROČÍ PRAVOSLAVNÉ KAPLE V RAKOVNÍKU _____	20
TÁBORY VE VILÉMOVĚ _____	20
VZPOMÍNÁME _____	21
Tradiční „Gorazdovské dny“	

*Foto na titulu:
Car Nikolaj II s velkoknížaty a duchoven-
stvem nese svatě ostatky Serafíma
divotvorce.
Sárov 1903*

Redakční poznámka:

V tomto roce oslavujeme 100. výročí svatořečení ct. Serafíma Sárovského, divotvorce. Zároveň si na sklonku výročního roku 2003 připomínáme smutné výročí tzv. Říjnové/listopadové revoluce. Svatořečení je s revolucí tajuplně spojeno. Proroctví sv. Serafíma, o nichž se v souvislosti se svatořečením hovoří, se naplnila v osudových letech 1917/1918.

V roce 1903 se konala v Sárově velkolepá slavnost, skutečná oslava Pravoslaví, ale zkáza byla za dveřmi. Ti, kteří se oddali službě zlu, již konali.

Ale ani brány pekelné, které se na Rusi po bolševické revoluci otevřely, církev nepřemohly.

Děkujeme Bohu za svobodu, která je dnes věřícím dána. Můžeme společně přicházet do Božích chrámů, což ještě před pár lety nebylo ani u nás zcela samozřejmé.

Svatý Serafím posiloval ty, kteří jej přišli oslavit. Posiloval je, aby unesli kříž, který je čekal.

Nezapomínejme a posilme se odvahou těch, kteří neprchli a nesli svůj kříž až do konce.

Vaše redakce

SVATÝ NEKTARIJ EGINSKÝ VII.

Podle odkazu svatých Otců

V monastýru, který svatý Nektarios založil, se dodržovala přísná mnišská pravidla. Vladykův mladý přítel, otec Amfilochios Makris, když hodlal vybudovat monastýr na ostrově Patmos, tázal se svého staršího druhu, jaká pravidla má pro svůj monastýr vybrat. „Evangelium“, odvětil svatý Nektarios. Chtěl, aby sv. Evangelium vešlo do praxe, do života monachů. Avšak velmi ctil rovněž odkaz svatých Otců. Podle dávných pravidel měli např. muži zakázáno vstupovat do ženských monastýrů. Jednou za vladykou přišel jeho blízký přítel a spolupracovník Kostas Sokopulos, aby projednal neodkladnou záležitost. Monašky stály v chrámu. Host prošel chrámem a vstoupil bočními dveřmi do oltáře. Když bohoslužba skončila, řekl mu sv. Nektarios: „Budeš-li se tak procházet po chrámu za přítomnosti monašek, raději za mnou nechod.“ Pravidla zavedená sv. Nektariem byla velmi přísná. Jednou vladyka požehnal poslušnici, aby vzala několik děvčat, jež navštívila monastýr, a šla s nimi zazpívat paschální tropary do kapličky v horách. Děvčata nadšeně zpívala. Najednou si monaška zakryla dlaněmi oči a sklonila hluboko hlavu. Chrámem prošel neznámý muž. Poslušnice se skryla před jeho pohledem, jak byla naučena z monastýrského řádu. Dnes už se tato přísná pravidla nedodržují...

sv. Nektarios Eginský

Sám vladyka Nektarios žil příkladným asketickým životem. Učil se u sv. Arsenie Velikého. Byl velmi pokorný a dobrosrdečný, měl čistou duši. Nikdy nikoho neodsuzoval, nikomu se nemstil. Všem žehnal. I když v jeho monastýru byl přísný řád, panovala v něm pohoda beze sporů, hádek a nespokojenosti. V promodleném monastýrském prostředí neměl neklid světa místo. Jednou igumena Kasiana odbyla nelaskavé sestry. Zaslouchl to vladyka, zavolal igumenu a vytkl jí nevhodné chování a uložil čtyřicetidenní půst.

Svatý Nektarios plnil v monastýru povinnosti kněze. Nikdo jej nezastupoval. Sloužil vroucně, oddaně. Kromě kněžských povinností měl pentapolský metropolita v monastýru mnoho jiných úkolů. Během dne pomáhal dělníkům, obědval s nimi, čistil monaškám boty. Když monašky spaly, zametal dvorek, uklízel chodby a toalety. Ukládal si ty nejtěžší úkoly. Staral se o sad, ryl, zaléval zahradu. Vodu musel nosit zdaleka. Mezi řádky kopal zavodňovací kanálky. Jednou se tázal slepé monašky: „Je ten kanál dost hluboký?“ Ona opatrně vložila nohu do výkopu a řekla: „Ještě trochu hlouběji, vladyko“. „Jak poručíš, igumeno.“ A vladyka kopal dál. Když se stavěly kelie, sám nosil těžké kameny.

Otec Filotheos Zervakos (později známý řecký duchovní učitel – stavec) rád vzpomínal na svoji první návštěvu u svatého Nektaria. Cestou do monastýru spatřil jakéhosi monacha v slámeném klobouku, který pracoval na poli. Byl horký srpnový den. „Potřeboval bych mluvit s vladykou“, oslovil jej. „Jdi do monastýru, tam ho najdeš“, odvětil monach. Filotheos trpělivě čekal. Najednou uviděl monacha, s nímž hovořil na poli. Monach vstoupil do domku, umyl se, učesal se, nasadil si skufii, pozdravil a řekl: „Já jsem vladyka Nektarios“.

Na obranu svatého pravoslaví

Svatý Nektarios kromě toho, že těžce pracoval v monastýru, psal za dlouhých zimních večerů hluboké bohoslovecké knihy. Jeden z nejdůležitějších jeho teologických spisů byl věnován problematice rozkolu z roku 1054 a nazývá se „O rozkolu“ (dva díly vydané

v Athénách 1911 a 1912). Autor v ní dokazuje, že západní křesťané odstoupili od původní křesťanské víry. Vladyka bojoval ze všech sil o to, aby ochránil pravoslavnou církev před vlivem novodobých římskokatolických článků víry. Viděl nebezpečí, kterým ohrožovalo západní křesťanství pravoslavné věřící. Zejména se podrobně zabýval dogmatem o bezhříšnosti a neomylnosti římského papeže. „To, že se římský papež považuje za bezhříšného, je velký omyl. Článek víry o bezhříšnosti papeže znevazuje všeobecné sněmy, podrývá jejich autoritu, vydává je za nedostačující. Tím oslabuje víru křesťanů. Máme-li považovat římského papeže za prvního, co lze tedy říci o Janu Bohoslovu, který byl Kristovým nejmilejším učedníkem? Koho budeme nazývat prvním a koho druhým? A jak budeme označovat a počítat následovatele apoštola Petra? Kam zařadíme v tomto případě Anikitu, Klimenta – tyto skutečné spolubojovníky apoštola Petra? Papežové usilovali o moc a slávu. Otázka bezhříšnosti římského papeže neodpovídá zásadám Evangelia. Úctu k Bohu zaměnili západní teologové úctou k člověku – v našem případě k římskému papeži. Ten podle jejich víry je zástupcem, vikářem Božím na zemi...“

Svatý Nektarios napsal za svůj život mnoho dalších teologických prací. Jmenujme některé z nich:

- Eumenické sněmy Kristovy církve, Athény 1892
- O zjevení Božím ve světě, Athény 1892
- Péče o duši, Athény 1894
- Lekce křesťanské etiky, Athény 1897
- Lekce pastýřského bohosloví, Athény 1898
- Pravoslavná svatá Katecheze, Athény 1899
- Christologie, Athény 1900
- Studie o nesmrtnosti duše, Athény 1901
- Studie o svatých ikonách, Athény 1902
- Studie o pokání a zpovědi, Athény 1904
- Studie o svatě Tajině Eucharistie, Athény 1904
- Historická studie o ustanovených postech, Athény 1905
- Dvě studie: A. O jedné, svaté, katolické a apoštolské církvi, B. O svaté Tradici, Athény 1913
- Historická studie o čestném Kříži, Athény 1914
- Studie o svatých Tajinách, Athény 1915
- Božská liturgie svatého a všechvalného apoštola a evangelisty Marka, 1955
- Dále složil a vydal tropy a hymny k oslavě přesvaté Bohorodice (Athény 1907) a hymny k oslavě Trojediného Boha (Athény 1909).

Napsal desítky hlubokých pastýřských listů. Vladyka často pracoval do rána. Pak zhasl stolní lampu a odešel na bohoslužbu.

Z knihy Charalampije Vasilopoulose přeložil arciepiškop Kryštof (pokračování)

STAREC PAISIJ

Měli jsme na rotě jednoho vojáka a ten se neustále rouhal. Příšerně se rouhal. Kolikrát jsem ho prosil, aby toho nechal. Aby přestal s tím nadáváním. Už jsem mu i sám vynadal, ale jednoduše neposlouchal ani mě ani důstojníky a nadával a rouhal se stále dál. Jed-

nou když jsme pracovali v táboře, dopadla přímo dprostřed bomba a vybuchla. A – nikomu se nic nestalo! Pouze tohoto člověka zasáhla maličká střepina. A víte kam? Do jazyka! Střepina se nedotkla zubů ani rtů. Pouze mu opečl jazyk... Vypadal jako ba-

klažán, a protože se mu ani nevešel do pusy, visel ven. Takovéto podivuhodné události se na vojně stávaly často a posilovaly v lidech velikou zbožnost.

Otec se stal na Svaté Hoře monachem, když mu bylo kolem třiceti let. Překonal mnohé zkoušky a dostalo se mu veliké pomoci od Boha. Žil i ve skytu Stomion. Z ruky krmil medvědy. Pokoj, který v jeho duši probouzel Duch Svátý, upokojil i divou zvěř. „I divoká zvířata, pokud k nim přicházíš s láskou, ji cítí a neublíží ti...“, říkal mi starc.

Přibližně za tři roky odešel do pouště na horu Sinaj, do jeskyně svaté Epistimie. O nedělích sestupoval do monastýru svaté velikomučednice Kateřiny. Celý týden se modlil v osamění, v tichu pouště. Občas ho navštěvoval jakýsi beduín, kterému dával část z toho mála, co měl. Zvláště vody bylo velmi málo. „Tady v poušti, kde bylo takové sucho, jsem byl udiven Boží péčí. V jedné skále byla puklina, z té, kapku po kapce, stékala vláha. Tam jsem stavěl na celou noc džbánky a tak získával vodu. Stačilo mi to... Víc jsem nepotřeboval“.

V sinajské poušti měl starc mnoho vidění a zjevení, vedl otevřený boj proti ďáblu. Myslím, že jeho asketické duchovní úsilí (asketičeský podvig) jde daleko za rámec naší současnosti, která je charakteristická zženštilostí lidí. Zženštilých hlavně ve způsobu jejich myšlení. Starc byl skutečně velikým asketou. Je srovnatelný s velikými Otcí 4. století. Když dnes, my vnitřně ochablí lidé, jen slyšíme o takovém asketismu, byvá nám až úzko!

Slyšel jsem, že starc Porfirij ¹⁾, s jemu vlastní pokorou, řekl o starci Paisijovi následující: „Blahodať, kterou má otec Paisij, stojí

Starc Paisij

výše, neboť on ji získal svým duchovním úsilím (podvig), kdežto mě ji Bůh už v mládí daroval (abychom pomohli lidem). Takové svěťce (jako otec Paisije) posílá Bůh na svět jednou za 400 let.“

Větší část svého života prožil v duchovní zápase na Svaté Hoře. Dary, kterými jej ozdobil Bůh, byly různé. Měl dar uzdravování (zbovoval všemožných bolestí, lečil nemocné rakovinou i ty, kteří byli od narození ochrnutí), vyháněl demony (od nich osvobodil mnohé), měl dar prorokování (nejen že mnoha lidem prorokoval

o jejich životě, ale předpověděl o různých událostech týkající se naší země), vládl darem vhledu do lidských srdcí (prozorlivost) – poznal lidská srdce.

Starc Paisij řekl:

O VÝCHOVĚ DĚTÍ

„Rodiče musí být pozorní k tomu, jaké mají doma knihy. Špatné knihy, které se jim dostanou do rukou, jim mohou uškodit. Mějte doma pouze křesťanské knihy.“

„Dobře když má rodina, muž, žena a děti, jednoho zpovědníka. Velmi to pomáhá.“

„Malým dětem přináší veliký užitek četní Životů svatých. Mají, ve své prostotě, velikou víru. Tímto způsobem si osvojují dobré návyky. Ten, jehož duchovní život začíná již v dětství, je nejšťastnější člověk. Dítě ještě ne-

¹⁾ Řecký starc jeroschimonach Porfirij (Bajraktaris, 1906 až 1991) byl významným současným starcem Paisije, proslavil se mnoha zázraky a duchovními dary.

ovládají všednodenní starosti. Získává dobré návyky a následuje je. Dětství bylo nejlepším obdobím mého života. V páté, v šesté třídě jsem se vznášel nad zemí.

Jakmile dítě trochu povyroste, objeví se v něm neklid: čím budu, čemu se mám učit a tak dále.

Před rokem 1940, před válkou s Itálií, bylo mi tehdy šestnáct, jsem prožíval nejlepší léta. Pak přišla válka, rozvrat. Šťastné dětství se stalo minulostí. Bylo nám těžko.“

CO DĚLAT

Pravoslavný světonázor

Konkrétně – co můžeme udělat, abychom dosáhli onoho uvědomění (sebe jako pravoslavných), jak docílit toho, aby blahodárně působilo v našem životě? Pokusím se odpovědět na tuto otázku ve dvou částech. První se týká pochopení okolního světa, který se, jako nikdy před tím v dějinách, stal naším vědomým nepřitelem. Druhá pak našeho pochopení Pravoslaví, které, jak se obávám, většina z nás zná mnohem méně, než je třeba. Méně, než-li je třeba, abychom si je zachovali.

Protože žijeme ve světě (a jeho vliv cítíme i v tak odlehlejších místech, jakým je náš monastýr), musíme na něj a na jeho pokušení pohlížet realisticky a nepoddávat se mu. Zejména musíme připravit naši mládež na pokušení, která před ní stojí a vypěstovat proti nim návyky. Každý den musíme být připraveni reagovat na působení světa principy zdravé křesťanské výchovy. To znamená, že vše, co se dítě dozví ve škole, musíme doma prověřit a uvést na pravou míru. Nemůžeme si myslet, že to, co dítě pozná ve škole, je jednoduše užitečné nebo světské a tudíž nemá žádný vztah k jeho pravoslavnému vychování. Jistě, může se naučit užitečným dovednostem i faktům (ačkoli mnohé školy v dnešní Americe selhávají i v tomto – mnozí učitelé nám říkají, že co ještě jakž takž zvládnou, je udržovat pořádek ve třídě a o výuce nemůže být ani řeči). S nimi se ovšem naučí nesprávným myšlen-

SOCIÁLNÍ OTÁZKY

„Člověk, který nemiluje Boha, ztrácí lásku k rodičům, sousedům, své obci i své vlasti. Protože vlast je velká rodina. Takový člověk se k ničemu nehodí.“

„Člověk si nejprve zamiluje Boha, rodiče, bratry, sousedy, přátele a vlast, která je naší velkou rodinou.“

z knihy Athanasije Rakovalise „ Otec Paisij mi řekl...“ přeložil Boris

jeromonach Serafím (Rose)

kám a úhlům pohledu. Základní stanovisko dítěte k literatuře, hudbě, historii, umění, filosofii, vědě a samozřejmě k životu a náboženství nemůže vycházet ze školy, neboť tam vše dostane smíšené s moderní filosofií. Takový postoj musí v první řadě vycházet z domova a z Církve. Jinak dítě získá v dnešním světě vzdělání, které má v lepším případě agnostický charakter, v horším pak ateistický a protináboženský.

Rodiče musí přesně vědět, čemu se děti učí na všeobecně vzdělávacích kurzech, které se na dnešních školách široce rozšířily. A doma to uvádět na pravou míru, nejen zachovávat otevřené stanovisko k této otázce (zvláště mezi otci a syny, což je v americkém prostředí řídké). Zřetelně zdůvodnit morální aspekt učiva, což v obecném vzdělání úplně chybí.

Rodiče musí vědět, jakou hudbu jejich děti poslouchají, jaké filmy sledují (v případě potřeby se dívat nebo poslouchat s nimi), jak mluví a vše hodnotit z křesťanského hlediska.

V domácnostech, kde se nedostává zmužlosti vyhodit televizor z okna, je třeba neustále dohlížet na to, abychom unikli jedovatému působení tohoto přístroje, který se stal hlavním učitelem antikřesťanských hodnot a ideí v rodině samotné, zvláště pro mladé.

Mluvím o výchově dětí, protože zde svět pravoslavným křesťanům zasazuje rá-

ny v první řadě a vychovává je ke svému obrazu. Jakmile se u dítěte zformuje špatné stanovisko, úkol vychovat je křesťansky je potom dvojnásob obtížný.

Nejen děti, ale i my všichni stojíme před tváří světa, který se z nás snaží pomocí školy, televize, biografu, populární hudby a všemi možnými způsoby udělat antikřesťany. Neustále je na nás chrlí, zvláště pak ve velkých městech, Musíme pochopit, že to, co je nám vtlačováno do hlavy a vnucováno v nejrůznějších formách, vychází z jednoho pramene. Má určitý rytmus a pevně stanovený obsah: idea sebezbožňování, ochablost, lajdactví, požitkářství a odmítnutí i toho nejmenšího pomyslení na jiný svět.

Fakticky je to vyučování bezbožnosti. Musíme se aktivně bránit, protože víme, co se s námi svět snaží udělat. Bránit se i tak, že zformulujeme a zveřejníme naše pravoslavně křesťanské postoje. Upřímně řečeno, když pozorujeme, jak pravoslavné rodiny v dnešním světě žijí a vyznávají své Pravoslaví, může se zdát, že tento boj častěji prohrávají než vyhrávají. Počet pravoslavných křesťanů, kteří zachovávají v neporušenosti svou osobitost a nemění se k obrazu světa, je ve skutečnosti velmi malý.

Není však třeba považovat okolní svět za zcela špatný. Chceme-li se zachovat jako pravoslavní křesťané, musíme být rozvážní, abychom využili k našemu cíli vše, co je v tomto světě pozitivní. Předložil bych zde několik momentů, které můžeme využít v zájmu našeho pravoslavného světonázoru, ačkoli bezprostředně nemají s Pravoslavím nic společného.

Dítě, od malička přivyklé dobré klasické hudbě, jehož duše se rozvíjela pod jejím vlivem, není náchylné pokušením hrubých rytmů „rocku“ a ostatních forem moderní pseu-

dohudby v té míře, jako dítě bez hudebního vzdělání. Takové hudební vzdělání, podle slov některých opytných starců, očisťuje duši a připravuje ji k přijetí duchovních dojmů.

Dítě navyklé dobré literatuře, dramatické tvorbě a poezii, které z nich má správný duševní požitek, se jen tak nestane přívržencem televizních pořadů a laciných románů. Pustoší duši a svádějí ji z křesťanské cesty.

Dítě, které se naučilo vidět krásu klasické malby a sochařství, lehko nepřilne k zvrácenosti současného umění. Nebude tíhnout k nevkusným výtvorům současné reklamy a pornografie.

Dítě, které něco ví o světové historii, a zvláště o dobách křesťanských, o tom, jak lidé žili a mysleli, do jakých pochybení a pastí upadali, když se odklonili od Boha a jeho zákonů, a jaký důstojný život slávy vedli, když mu byli věrni, může pak posuzovat život a filosofii naší doby. Nebude slepě následovat první filosofii či způsob života, se kterým setká. Jeden z problémů v dnešním školním vzdělávání tkví také v tom, že dětem nevštěpuje více smyslu pro dějiny. Jsou tak zbaveny možnosti brát si příklad z lidí žijících v minulosti. Při-

tom se historie v podstatě neustále opakuje. Když si to uvědomíte, budete chtít poznat, jak lidé řešili své problémy. Co se stalo s těmi, kteří se vzbouřili proti Bohu, i s těmi, kteří změnili svůj život a dali nám tak zářný příklad, který přetrval až do dnešních dnů. Smysl pro dějiny je důležitý a je třeba ho dětem vštípit.

Obecně vzato, člověk seznámený s dobrými plody světské kultury, které na Západě mají téměř vždy nepochybně náboženský a křesťanský základ, má mnohem větší možnost žít normální blahodárný život pravoslavného křesťana. Více než člověk, který se najednou obrátí k Pravoslaví od „rockové“ kultury a vůbec každý, kdo si myslí, že může

spojovat Pravoslaví s kulturou takového ražení. Takový bude muset projít mnohým trápením, než se bude moci stát opravdovým pravoslavným křesťanem, způsobilým předávat svou víru druhým. Bez strádání a bez pochopení vychovají pravoslavní rodiče děti, které pozdě současný svět. Lepší světová kultura, osvojená odpovídajícím způsobem, očisťuje a rozvíjí duši. Moderní populární

kultura ji deformuje a překáží jí správně reagovat na výzvu Pravoslaví.

Proto v našem boji proti duchu tohoto světa můžeme použít to lepší, co nám svět nabízí, abychom šli za to ještě dál. To nejlepší ve světě, pokud se nám dostane moudrosti, abychom to viděli, ukazuje na Boha a na Pravoslaví. A je naší povinností toho použít.

přeložil o. Patrik

DĚJINY MNIŠTŮ V RUMUNSKU

PRAVOSLAVNÉ MNIŠTŮ V RUMUNSKU – pokračování

Dalším monastýrem, jenž založil tento vévoda, je monastýr Voronet. Vznikl na místě, na kterém existoval již dlouho dřevěný skit, kde žil podle tradice svatý Daniil Poustevník. I tomuto monastýru byla dána značná privilegia. Třetím monastýrem založeným Štefanem Velikým je Tazlau. Měl se stát významným kulturním centrem, proto mu byly odváděny četné daně. V roce 1519 byl však zničen invazí z Transylvánie. Dnes slouží pouze jako světský chrám, podobně jako chrám Sv. Eliáše (v dnešní Sučevě). I ten byl kdysi monastýrem, jenž založil Štefan Veliký. Na základě historických dokumentů můžeme konstatovat, že existovala určitá hierarchie privilegií jednotlivých monastýrů. Nejvýše stály monastýry Putna, Bistrita, Neamt a Probota, které se těšily výsadám:

- jurisdikčním – kněží monastýrských vesnic podléhali přímo igumenům,
- právním – správci panství neměli právo soudit za prohřešky věřící a kněze, kteří byli závislí na monastýru, podléhali přímo igumenu,
- fiskálním – obyvatelé vesnic neplatili daně vládě, ale monastýrům (tuto výsadu měly i Horodnic a mn. Iatka Sučevského),
- obchodní – měly právo obchodovat bez celních poplatků (Moldovita, Putna, Bistrita).

Počet vesnic, jejichž obyvatelé byli závislí na monastýrech, se v době sv. Štefana Velikého zvýšil přibližně na 125. Následovníci sv. Štefana si byli vědomi velkého bohatství

monastýrů a spatřovali v nich možnou pomoc v době, kdy byla země napadena Turky nebo jinými nepřáteli. Monastýry v čele s hierarchy a igumeny byly oporou víry a pomáhaly chránit stát. Toho si byli Turci vědomi, a proto se snažili monastýry ničit. Vedle těchto velkých monastýrů byly zakládány i monastýry menšího významu, které byly chudší a mnohdy závislé na větších monastýrech. To byl případ monastýrů Visnevac, Hangu, Boistea, aj.

16. století. Mnišský život

K monastýrům, které byly zakládány ve 14. a 15. století a plnily významnou roli v církevním životě země, přibývají v 16. století nové monastýry, jež s nimi začínají soupeřit v ohledu materiálním a také v roli kulturně sociální. Jejich zakladateli byli vévodové a šlechtici. Velký význam mají skity a poustevny zakládané po celé zemi zbožnými mnichy, kněžími a laiky. Nejvýznamnějším zakladatelem ve Valašsku byl v tomto století bezpochyby Neagoe Basarab, který založil například monastýr Arges aj. Monastýry a skity dále zakládali a obnovovali Radu Voda Paisie (skit Valea Arges, mon. Mislea), Mircea Ciobanul (monastýr Kyrnul), Mihnea Turcitul (Aninoasa – Cislau), Michal Vítězný, šlechtici Krajovešti (Bistrita) a mnozí jiní. V Moldávii byl významnou osobností následovník Štefana Velikého Bogdan III. Slepý, dále pak Petru Rareš. V období jeho panování se započalo s malbami exteriérů chrámů, z nichž se mnohé zachovaly dodnes – např. v chrámu v Moldovici, ve Voronecu.

Nejvýznamnějšími monastýry, které založil Petru Rareš, jsou monastýry Moldovita a Risca. Ve druhé polovině 16. století monastýry zakládali Alexandru Lapusianu (monastýr Slatina, monastýr Pingarac), Petru Schiopul (monastýr Galata, nový chrám v Agapii), šlechtická rodina Movieștie (monastýr Sucevica) a jiní šlechtici (monastýr Golia a Balica v Iasi aj.). Menší monastýry bývaly často darovány větším monastýrům nebo přímo soukromým osobám. Např. v roce 1528 daroval Petru Radeš Bogdanovi vesnici Gaicen „i s monastýrem“. Malé monastýry, skity a kelie poustevníků se nacházely pod poslušností větších monastýrů. I malé monastýry, které byly nově zakládány, byly věnovány větším a byly považovány za jejich metochy. Kromě těchto monastýrů, které byly zakládány panovníky nebo šlechtici a byly obdarovávány statky a daněmi, vznikala i malá mnišská sídla, která byla dřevěná a skromná. Zakládali je nemajetní mniši a křesťané, kteří si přáli žít pravým mnišským nebo poustevnickým životem. Tak byla například založena mnichy, kteří odešli z Bystrice, poustevna Biserican, nebo poustevnické kelie poblíž monastýru Secu. Žili v nich početní poustevníci. K velkým osobnostem mnišského života tohoto období patří ctihodní Eufrosin a Sergie ze staré Agapie, Pachomie poustevník, Alexandru Lapusian (založil v místě, kde poustevničil, monastýr Slatina), Dosoftei Dascalul (40 let řídil Zosinův skit), Jan poustevník (z údolí Sihasilor). V celém

průběhu rumunských dějin existovala specificky rumunská duchovnost, která je syntézou obou směrů pravoslavné duchovnosti: směru kontemplativního, který doporučuje úplné vzdálení se od světa, život v rozjímání a modlitbě na odlehlem místě, a směru aktivního (činného), který klade důraz na sociální aspekty. V mnohých monastýrech byly opisovány různé manuskripty a vznikala církevní umělecká díla (v monastýrech Neamt, Putna, Voronec, Slatina, Bistrita, Arges aj.). V některých monastýrech vznikaly školy, kde se mladší mniši nebo kandidáti kněžství učili číst, psát, církevní zpěv a řád bohoslužeb. Například v monastýru Putna existovala od konce 15. století základní a střední škola, která měla později charakter semináře pro budoucí kněze. V tomto období začíná být v monastýrech organizována i sociální činnost. Při monastýru Putna byla již od počátku 16. století nemocnice pro staré a nemocné mnichy. V rumunské zemi byla při monastýru Argeș nemocnice pro mnichy i laiky a útulek pro poutníky a cizince. Šlechtici Krajovești založili nemocnice pro mnichy i laiky při monastýrech Bistrita a Kozia. I zde byly útulky, kde mohli po tři dny pobývat poutníci. Počet mnichů v 16. století značně vzrostl. Mnišství často přijímali ke konci života i šlechtici a kněží, kteří ovdověli. Ženských monastýrů existovalo, ve srovnání s mužskými, mnohem méně: např. Valea a Ostrov ve Valašsku a Socola v Moldávii.

lud, pokračování

O CÍRKVI

Na začátku nového církevního roku, ke kterému všem pravoslavným srdečně blahopřeji, dovoluji si předložit tři zamyšlení o Církvi.

Jeden učený muž kdysi řekl, že jestliže Církev, která byla započatá apoštoly, je lidským dílem, pak „bude zmařena“. Je-li od Boha, potom ji nic nemůže zničit, (viz Apoš. 5, 38–39). Je tento problém již vyřešen? My jsme hluboce přesvědčeni, že ano.

Ale v nedávných a také i v současných dobách jsme často slyšeli hlasy, které předpovídají soumrak křesťanství, konec Církve. Věřící se na to s bázní ptají.

Existuje staré vyprávění, které se objevuje v různém podání. Jeden bohobojný člověk z Východu uvažoval, zda se má stát křesťanem. Aby se konečně rozhodl, chtěl navštívit Wittenberg, Řím, Moskvu a Londýn, aby se přesvědčil, jak je praktikována víra v Ukři-

žovaného Pána a Vykupitele v hlavních centrech protestantismu, katolicismu, anglikánské církve a pravoslaví. Jeho přítel křesťan ho zrazoval, protože měl obavy, že se přítel vrátí zklamáný a nikdy se nestane křesťanem. Ale dopadlo to jinak. Tento člověk se vrátil z cest s přesvědčením, že se skutečně chce pravoslavným křesťanem stát. Vyjádřil obdiv nad tím, jak veliký musí být Bůh, který má strpení s hříšnými lidmi, jak milostivý, že nedovolil, aby tito lidé Církev zničili. Musí tedy křesťanská Církev skutečně pocházet od Boha. Řekl, že se chce pokorit před Pánem této Církve, před Ježíšem Kristem.

Asi ke stejnému přesvědčení dospěl i starší člověk, kterého jsem letos na svátek Proměnění Páně poznal v chrámu po liturgii. V ruce držel igelitový sáček, na kterém byl hebrejský nápis. Tento člověk prožíval aktivně liturgii, žehnal se křížem a bylo vidět, že se modlí, přistoupil pak i k přijímání. Byl to ruský Žid z Izraele. Co ho přivedlo k pravoslaví? Cítil potřebu ponořit se do duchovna ve Svaté zemi? Vedla ho k pravoslaví nostalgie po staré vlasti a její duchovní kultuře? Nebo byl jako onen citovaný muž z Východu? V nedávné době byl přece svědkem hanobení Církve lidmi, kteří ji ale nemohli zničit. Našel svou Církev a uznal Ježíše Krista za mesiáše, za Boha Syna? Jsou to velmi intimní otázky a nemohl jsem se ho na to vše zeptat, ale přece na něco jsem se zeptal. Zeptal jsem se ho, zda nemá těžkosti s vyznáváním pravoslaví ve své nové vlasti. Ano, zněla okamžitá a hbitá odpověď, má velké těžkosti. Bylo poznat, že tento fakt ho nesmírně tíží. Navíc zostření celkové situace vnáší neklid. Řekl mi, že přesto pravidelně chodí v Jeruzalémě do pravoslavného chrámu. Pomyslel jsem si, že je jako první křesťané, kteří byli farizeji utlačováni. Popřál jsem mu hodně zdraví a Božího požehnání. V jeho semitských stařecky lehce zanáčených očích s pečeti tisíciletého stesku se zajiskřily slzy.

Víme, že Církev na zemi byla ustanovena Kristem pro lidi (Mt.16,18), které Kristus

znal. Znal jejich hříchy a pro jejich vykoupění byl ukřižován. Církev nemůže být dokonalá, protože jejími členy–nástroji jsme my, nedokonalí hříšní lidé. Kdyby existovala naprosto dokonalá církev, nepřijala by mezi sebe nedokonalé lidi, protože by se sama ihned tímto stala nedokonalou.

Hříšný člověk vždy hledal pravdu a nacházel ji skrze Církev u Boha, nacházel pravdu, která objektivně existuje po všechny časy, je jediná a neměnitelná.

Vztah lidí k pravdě Hospodina a k Církvi v různých časech bývá různý podle zvláštností a potřeb různých dob. Zabarvení a kladení zvláštních akcentů vztahů se mění, ale jejich síla musí zůstat vždy stejná.

Náš správný nebo jednoduše pravoslavný vztah k pravdě Boží v naší církvi, bez jakékoliv jednostrannosti, je plné a jasné světlo a plný život, protože v Hospodinu, který je sám o sobě pravda (J. 14,6), je světlo a život pro každého člověka od jeho prvního vkročení do tohoto světa. (J.1,4)

Křesťané v každé éře formulují své nejvyšší ideály na základě své vlastní tradice a vědomí proměny, kterou Ježíš vnáší do jejich životů. Křesťanství slibuje, že člověk přivede na rozhraní Božího a lidského světa, kde se duchovní a neviditelné dotýká pozemského a viditelného za předpokladu, že člověk bude respektovat Boží zákony, které respektoval i sám Ježíš Kristus. (Mt.5,17) Uvolnění se od Božích zákonů znamená svobodu svévole, náruživosti a vede k záhubě. Podřizování se zákonům Božím není otroctvím nebo nadlidským břemenem. Zákony jsou světlo, které nás vede správnou cestou k víře, kterou od nás Bůh požaduje. (Žid.11,6) Podobně jako letec nemůže zrušit nebo obcházet zákony aviatiky, protože by se nepohnul z místa. Čím ale dokonaleji využívá tyto zákony, tím svobodněji se vznáší vzhůru. Stejně je to s letem naší duše. Duše člověka se nemůže osvobodit od Božích zákonů, ale může skrze zákony získat skutečnou svobodu a radost.

Takto se musí formovat nové lidství – různé podle místa a času, ovlivněné polití-

kou, ekonomikou, estetikou atd. – jde o skutečně novou vizi lidství.

První křesťané museli prolévat krev, když byli pronásledováni farizeji a pohany. V těchto dobách stačilo pro vidění světla Kristova učení upřímné a přísné vyznávání víry v Ježíše Krista s odhodlaným odmítnutím judaismu a římského a jiného pohanství. Bylo to spojeno s nebezpečím a nasazením vlastního života i s mučednictvím. Mučednictví otvíralo před křesťany Kristova muka a životodárnou ideu Bohočlověka. Svatí mučedníci svým účastenstvím na strádání Ježíše Krista vítězili nad pohanstvím.

V období prvních Všeobecných sněmů se pravoslavní křesťané museli postavit proti herezím, které otráslaly celým křesťanským světem. Pravoslaví se také muselo ubránit omylům římského papismu za současného hrozného nátlaku islámu. V novější době muselo obstát snad proti nejhorším útokům zločinného a zákeřného ateizmu.

Jak máme postupovat nyní, abychom ubránili pravoslavnou církev podle duchovních potřeb našich časů? Na první pohled je viditelný rozdíl v potřebách víry mezi naší dobou a dobou sedmi Všeobecných sněmů. Tehdy bylo třeba přesně stanovit jádro pravoslavné víry, nyní očividně není potřeba opět určovat dogmata pravoslavné víry již navždy stanovená všeobecnými sněmy. (A. M. Bucharev)

Tedy nejenom podle litery dogmat, ale v samé síle víry se musíme poučit od Svatých otců a místních sněmů a převzít a napodobovat jejich vroucnost vztahu k naší víře.

Naše doba je tolerantnější, ale v něčem i zákeřnější. Proto se musí naše Církev rozpomenout, že zdělila od prvních křesťanů vůli k vítězství nad pohanstvím a každý z nás se musí na svém místě snažit ze všech sil, aby v nynější době novopohanství všechny obory vědění a života, kde existují idoly a fetiše jakkoliv rozporné s pravdou křesťanských idejí, byly prozářené Kristovým učěním. Je to velmi složitá otázka, protože nábo-

ženství je odnímáno právo na společenskou roli a je mu odnímán vliv na společenské procesy. Náboženství může existovat prý pouze na úrovni individuální zbožnosti jednotlivých osob. Zamítavý vztah k religiozitě výrazně vidíme na západě, a u nás až v nekulturní formě na všech stupních státní administrativy od té nejvyšší až po místní úřady jako pozůstalost státního komunistického ateizmu. Vidíme to také v literatuře, umění a v masových sdělovacích prostředcích. Proti tomu musíme vehementně protestovat. Zlehčování až urážky křesťanů a křesťanských idejí, ve které věříme, porušují naše lidská práva, o kterých se nyní tak hodně mluví. Přece evropská civilizace spočívá na základech křesťanství. To jsou dějiny a ty nelze vyvrátit. Nelze pošlapávat naše evropské a národní kořeny. Apoštol Pavel konstatuje, že mocní tohoto světa nás mohou pronásledovat, ale Bůh nás neopouští. (2.Kor.4,9) My víme, že sílu Kristovy církve a naši sílu vůbec nelze měřit podle kritérií tohoto světa a logiky.

V nynějších časech, které se vyznačují ostrými a nečekanými zvláštnostmi a novými obsahy, jako je např. EU a globalismus, v době, kdy lidé ztrácejí smysl života, vzniká jakési celosvětové království se skrytými antikristem v hlubinách této ideje. Je proto třeba, aby pravoslavní věřící byli v těsném vztahu ke Kristově pravdě, který by odpovídal požadavkům naší doby, abychom v této pravdě nacházeli plně světlo a život pro všechny potřeby a nebezpečí současného světa. Pravdu uvidíme ve svých srdcích. (Řím.10,10) Tam také hledíme způsob a sílu, aby Kristus vešel do našich duší a do duší našich nejbližších a přátel jako počátek našeho veškerého konání. K tomu je zapotřebí vůle, není zapotřebí jakéhosi „školení“, ale přítomnosti víry, lásky a úcty k člověku.

Evropská unie bude mít i své právní normy, evropskou ústavu. Články této ústavy mohou být v něčem v protikladu s církevními normami s církevním právem (jus ecclesiasticum – jus canonicum), jehož zdrojem jsou Svaté písmo, Svatá tradice, pravidla

Otců církví a usnesení Všeobecných sněmů. Normy se shodují s nedotknutelnými dogmaty naší víry a se státními zákony. Nyní bude důležitým problémem sladit novou ústavu EU s vlastním pořádkem církví. Problémů je mnoho. Např. podle představitele Ruské pravoslavné církve při evropských institucích v Bruselu vладыky Ilariona jsou to otázky, které se budou týkat rovnoprávnosti žen. V naší církvi není možné, aby se ženy staly duchovními. Jako jeden z dalších příkladů může sloužit vlastní tisíciletá duchovnost, která zakazuje vstup žen na Svatoúhoru Athos. Existuje také obecný zákaz vstupu žen do oltářní části chrámu.

Naše církve zamítne žádost žen na duchovní vysvěcení. Jak se budou řešit odvolání a případné provokativní žaloby žen u civilního soudu v rámci EU, které budou jistě postupovat souhlasně s lidskými právy o rovnoprávnosti žen bez ohledu na církevní pravidla?

Pravoslavné ženy nikdy neměly potíže s pěstováním své nábožnosti v civilním životě a v monastýrech, podívejme se, kolik bylo světic. Pravoslavná církev široce rozvinula kult Matky Boží a kult svatých žen.

Dalším problémem jsou manželské svazky osob stejného pohlaví, s čímž naše církve naprosto nemůže souhlasit. Jde zde ale především o to, jaký bude vztah církvě k eventuálním adopcím dětí takovými páry a jak

by se takové prostředí odrazilo na výchově těch dětí. Dále je to genetické inženýrství, euthanasie atd. atd.

Bohužel vždy existovali a budou existovat slabí a kolísaví lidé, kteří oscilují mezi tradičními církevními normami a dogmaty a líbivou „pokrokovostí“, kteří přehlížejí fakt, že každý ústupek od stanovených pravidel znamená narušení základů naší církve a povede k dalším a dalším ústupkům. Směšuje se protest proti minulosti s oslňujícím fantastickým a utopickým a navičným přeludem budoucnosti, který v konečné platnosti vnáší pod svody velkolepé základy svaté Pravoslavné církve zmatek a někdy také trpké pousmání ortodoxních věřících a hlavně ztěžuje pěstování duchovna a všechno chladně rozumově uvažování. Musíme jednoznačně potírat veškeré nepravoslavné mudrování.

Je tedy třeba, aby naše místní církve neměly potíže v budování religiozity lidí a vlastního života podle vlastních pravoslavných norem, bez porušování vlastních tradic a aby se po církvi nikdy nežádalo porušování kánonických pravidel a aby toto bylo také zakotveno v ústavě EU ve formě nějakých jednoznačných ústavních dodatků.

Toto jsou pouze příklady problémů, které nese s sebou současná doba.

MUDr. Jiří Karpowicz

MEZI POČÁJEVSKOU LÁVROU A VELKOU MORAVOU BYLA A JE DUCHOVNÍ SPOJITOST

krátký rozhovor s o. Jiřím Niederlem

□ **Otče Jiří, povězte nám prosím pár slov o Vaší farnosti.**

28. září 1991 podle nového stylu na sv. Václava skupina přesídlenců z Černobyly přijela do Rokytnice v Orlických horách ve východních Čechách. Byli ubytováni v panelácích a od té doby zde je obec, která byla

postupně filiálkou olomoucké farnosti, šumperské farnosti a farnosti lanškrounské. Začal jsem do Rokytnice dojíždět v roce 1992. Prvním mým významným zážitkem byl křest více než 30 osob. Sloužil jsem jako protopresbyter ostravsko-opavský. V tomto roce, rozhodnutím vладыky Kryštofa a vладыky Simeona,

byla tato obec převedena pod omofor vладыky Kryštofa a já byl z olomoucko-brněnské eparchie převeden do eparchie pražské. Od 18. května pravidelně v Rokytnici sloužím.

❑ Otče Jiří, jak to bylo v počátcích vaší obce s bohoslužebnými prostory?

Vlastní chrám jsme neměli. Od začátku jsme sloužili, stejně jako dnes, v římskokatolickém kostele Všech svatých. Rokytnice v Orlických horách je malé město. 2 500 obyvatel. Chrám, který bychom si mohli propůjčit, tam není a tak kostel spoluužíváme. Římskokatolický farář, Polák, vychází vstříc našim potřebám.

❑ Jak chrám vypadá? Máte prestol, ikonostas?

Ne, ikonostas nemáme. Sloužím na původním oltáři, zády k lidu. Na tomto oltáři leží antimins, Evangelium a kříž. Římskokatoličtí věřící mi k bohoslužbě umístili ikonu Poslední večeře Páně.

❑ Vidím, že máte krásný náprsní kříž. Ten jste si přivezl z nějaké poutě?

Ano, přivezl jsem jej z pouti z Kyjevo-pečerské lávry v roce 1998.

❑ Jste u nás znám jako pořadatel a organizátor poutí, zájezdů na svatá místa do zahraničí. Jak to vypadá po této stránce dnes?

Ne, toto skončilo. Od 15. května, když jsem byl převeden do pražské eparchie, jsem skončil ve funkci tajemníka pro misii pro Čechy žijící na Ukrajině. Zájezd mohu uskutečnit, ale pouze v rámci farnosti. Když jsem tímto tajemníkem byl, jezdívali jsme např. na Ukrajinu do Počájeva. Akce se konaly pod záštitou vладыky Kryštofa s poženáním vладыky Doroteje. Nejednalo se tedy o akce pouze eparchiální, ale účastnili se jich věřící celé naší církve.

❑ Čím na Vás Počájevská lávra, otče, zapůsobila? Čím je významná?

Lávra je pro naše poutníky zvláštní svou architekturou. Má některé architektonické prvky, které můžeme vidět i u nás. Dále můžeme říci, že mezi tímto monastýrem a Velkou Moravou byla a je duchovní spojitost. Je historicky doloženo, že do těchto končin přišli mniši, kteří byli vyhnáni z Velké Moravy

spolu s učedníky svatých Cyrila a Metoděje latinskými, západními misionáři. Tito mniši založili skit, menší monastýr.

❑ O Počájevské lávře slyšíme mluvit přímo jako o pevnosti Pravoslaví.

Ano, to je pravda, protože Počájev leží v jakémsi trojúhelníku. Lvovská oblast, tarnopolská oblast a rovenská oblast. Rovenská oblast je spíše pravoslavná, tarnopolská uniatská a Lvovská uniatskokatolická. Proto mluvíme o lávře jako o pevnosti. Vždy se v ní Pravoslaví v tomto prostředí pevně drželo a dokonce i za totality, v době pronásledování církve, nebyla nikdy zavřená.

V minulosti jsem byl duchovním Nikolajevsko – Kirovogradské eparchie. Správcem eparchie byl vладыka Sebastian, který byl v době, kdy lávra měla být zavřená, archimandritou a zároveň zástupcem eparchiálního archijereje v lávře. V kritické chvíli dal archimandrita Sebastian monastýrské klíče na prestol a řekl: „Kdo chce, ať vezme tyto klíče a lávru zavře, ale já lávru nezavřu“. Přesto byla většina mnichů odeslána jinam. Policie je odhlašovala z trvalého pobytu a oni pak nemohli zůstat na místě déle než tři dni. Postupně takto odsunuli všechny, ale přišli sem zase jiní a tak lávra přežila. Do vybraných budov, do mnišských kelii byla umístěna psychiatrická léčebna. Dnes se tu opravuje, stár vrátil většinu budov.

❑ Otče Jiří, vraťme se nyní do Rokytnice. Jak vypadá vaše farnost dnes?

Tato farnost neměla několik let stálého kněze a proto je tam potřeba obětavé práce duchovního.

❑ A to jste, otče, zcela jistě Vy...

No, (otec se směje) nevím, ale budu se snažit udělat vše, co je v mých silách. V současné době v Rokytnici bydlím a mohu tedy obci sloužit, kolik jen je potřeba. Bohužel moji farníci neměli ve svém dřívějším bydlišti, v Malé Zubovščině, vlastní chrám a jezdili na bohoslužby 50–60 kilometrů daleko. Dnes je pro ně trošku obtížné zvyknout si, že je tu kněz, který žije s nimi.

Otče Jiří, srdečně Vám děkuji za rozhovor.

připravil Boris

100. VÝROČÍ SVATOŘEČENÍ CTIHODNÉHO SERAFÍMA SÁROVSKÉHO, DIVOTVORCE

*sv. Serafím Sárovský,
divotvorce*

V letošním roce si připomínáme 100. výročí svatořečení svatého starce ctihodného Serafíma Sárovského, divotvorce. Tato slavnost se stala skutečnou oslavou Pravoslaví. Můžeme říci, že se v červenci roku 1903 sešel k modlitbám u svatých ostatků ctihodného Serafíma celý národ. Národ sjednocený vírou v Trojediného Boha a láskou k jeho svatému. Dnes, kdy jsou národy rozděleny na politické strany a jejich ctitele, si již nedovedeme tuto jednotu ani představit. Nevidíme zde krutého ruského cara s dýtkami v ruce a jeho zaostalé, primitivní poddané. Tento obraz, který s takovou úpornou snahou předkládají mnozí naši současní „historici“, do Sárova nepatří. Vidíme naopak imperátora jako hluboce věřícího a pokorného člověka, který se svou rodinou a s celým svým národem pokleká před Hospodinem. Mocný car i ti nejubožejší jsou tajuplně sjednoceni svým sborovým „Hospodi pomiluj“ plným pokory. Tělo Kristovo, Církev Boží. Aniž bychom chtěli být sentimentální, musíme si přiznat – toto je obraz, který vhnání slzy do očí.

Připomeňme si ty krásné okamžiky, tak jak o nich píše Ljubov Millerová ve své knize Svatá mučednice ruská, velkokněžna Jelizaveta Theodorovna

Červenec roku 1903 byl poznamenán velikou událostí Ruské pravoslavné církve. Ctihodný Serafím Sárovský byl připočten

mezi svaté. Do Sárova přijela celá carská rodina. Carevna Alexandra Feodorovna jela ke spravedlivému Božimu, aby se modlila za narození syna. Když se následník za rok narodil, byl na přání carského páru prestol spodního chrámu, vystavěného v Carském Sele, zasvěcen ctihodnému Serafímovi Sárovskému. Horní chrám byl zasvěcen Theodorovské ikoně Boží Matky, zvláště uctívané Romanovci. Theodorovská ikona Boží Matky je pojmenována po sv. Theodorovi Stratylatovi – vojáku štatém ve 4. stol. za víru Kristovu. Ikona se zázračně zjevila v době mongolského vpádu a přinášela útěchu trpícím.

Do Sárova připutovala i velkokněžna Jelizaveta Theodorovna (budoucí sv. mučednice umučená bolševiky v r. 1918) s manželem, velkoknížetem Sergejem Alexandrovičem. V Sárově chtěla Jelizaveta Theodorovna prosit za mnohé, ale především o svaté modlitby ctihodného sárovského divotvorce za darování pokoje a míru pro Rusko. V té době již působili

v zemi revolucionáři, kteří přinášeli neklid, nepokoje a nakonec teror, vraždy a násilí.

Sárovská poustevna, ve které žil svatý modlitebník, se nacházela v hlubokém lese. Asi šest kilometrů od nejbližších sousedů. Na slavnost sem přicházeli a přijížděli pravoslavní z celého Ruska. Shromáždilo se více než 200 000 modlících se. Je zaznamenáno, že při odhalení ostatků ctihodného Serafíma

Sárovského se stalo mnoho zázračných uzdravení nevléčitelně nemocných. Mrzáci pálili své berle za přítomnosti množství lidu na břehu řeky Sárovky. Uzdravovali se i němí a slepí od narození. Po omytí v serafímovském prameni začínali vidět a mluvit. Ochrunutí, kteří dříve leželi bez pohnutí, začali chodit. Hluchoněmí mluvit a slyšet.

Pramen ct. Serafíma – místo mnoha zázraků a uzdravení

Členové carského domu přijeli v kočárech. Byli přivítáni zvoněním všech zvonů Sárovského monastýru. Car s carevnou a velkokněžna Jelizaveta se Sergejem Alexandrovičem po dobu slavnosti žili v igumenském domě. Odtud chodili pěšky k léčebnému prameni a do poustevny.

Car dal zhotovit krásnou stříbrnou schránku pro ostatky ctihodného Serafíma a carevna vlastnoručně vyšíla pokrov...

V předvečer svatořečení byly ostatky ctihodného Serafíma Sárovského přeneseny z chrámu sv. Zosimy a Savatije křížovým průvodem do Uspenského chrámu. Ostatky nesli car Nikolaj II., velkokníže Sergej Alexandrovič, ostatní velkoknížata a duchovenstvo. Během průvodu a také následující den došlo k několika zázračným uzdravením.

Matka němé dívky otřela svůj šátek o schránku se svatými ostatky ctihodného a potom i tvář své dcerky a ta náhle promluvila. Tuto událost zaznamenala velkokněžna

Připutovali pravoslavní z celé Rusi

Jelizaveta Theodorovna v dopise své sestře Viktorii Wirtemberské: „Kolik krásných domů! Jeli jsme šest hodin do monastýru. Cestou jsme viděli množství krásných, zdravých lidí v malebných zářivě barevných šátech. Monastýr je velmi pěkný, leží v rozlehlém borovém lese. Bohoslužby a modlitby byly pozoruhodné. Sv. Serafím byl monachem, žil v 18. století. Byl známý čistotou a svatostí svého života, uzdravoval nemocné a mravně podporoval všechny, kdo k němu přicházeli. Po jeho smrti zázraky pokračovaly. Tisíce a tisíce lidí se shromáždily v Sárově v den jeho oslavení. Nemocné přivezli ze Sibíře, z Kavkazu... Jaké nemoci jsme viděli, ale také jakou víru! Zdálo se, že žijeme v době pozemského života Spasitele. Jak se modlily a jak pla-

Průvod se svatými ostatky

kaly matky s nemocnými dětmi, a sláva Bohu, mnoho se jich uzdravilo. Pán nás učinil hodnými vidět, jak němá dívka promluvila, ale jak se modlila její matka...“

Ale byla to poslední relativně klidná léta. Katastrofa byla za dveřmi.

Svatořečení se stalo korunou, vyvrcholem událostí, které se staly v minulosti, ale pozoruhodně se obrátilo do budoucnosti. Nikolaji II. byla sdělena prorocství zvěstující záhubu. Myšlenky o minulosti plné světla se mísily s pohledem do temné budoucnosti.

D. Chodněv píše: „Nedlouho před svým zesnutím ctihodný Serafím Sárovský předal zapečetěný list věřící bohabojné ženě J. I. Motovilové a přikázal jí, aby jej ochraňo-

vala a předala tomu carovi, který přijede do Sárova „ke mně se modlit“. Za 70 let, v roce 1903, byl list předán carovi během svatořečení ct. Serafíma Sárovského. Byl to list psaný ctihodným, který připravoval panovníka k těžkým zkouškám. Řekla mu o tom tehdy také blažená Paša Sárovská. O tom všem mi řekl můj otec, který tehdy, v roce 1903, velel pluku granátníků maršála Suvorova a v Sárově cara doprovázel.

Monaška Divejevského monastýru, matka Serafíma, vzpomínala na příjezd Nikolaje II. do Divejeva 20. července 1903: „...jeli pak k Jeleně Ivanovně Motovilové (+ 1910). Car věděl, že ona opatruje dopis napsaný ctihodným Serafímem a adresovaný carovi Nikolaji II. Tento dopis napsal ctihodný Serafím a předal jej N. A. Motovilovi se slovy: „Ty už se nedožiješ, ale tvá žena se dožije, až do Divejeva přijede celá carská rodina a car za

Carský pár vychází z igumenského domu v Serafímo – Divejevském monastýru

tvou ženou přijde. Ať mu dopis předá“.

Natalie Leonidovna Čičagová (dcera vladky Serafíma Čičagova, který napsal Letopis Serafímo-Divejevského monastýru) mi říkala, že car převzal dopis, zbožně ho uložil do náprsní kapsy a řekl, že si ho přečte později. Po návratu do igumenského domu dopis přečetl. Hořce plakal. Dvořané cara utěšovali, že i když je báfuška Serafím svatý, i on se může mýlit, ale car se nedal utěšit. Obsah listu zůstal neznámý.

Účastník sárovské slavnosti igumen Serafím píše: „... je možné předpokládat, že svatý starec viděl jasně vše budoucí. Proto ochra-

ňoval před jakoukoli chybou a varoval před hroznými událostmi. Vše, co se stane, se stane nikoliv náhodou, ale úradkem Božím. Ctihodný posiloval ve víře, aby ve chvíli těžké zkoušky car nepadl duchem a aby nesl svůj těžký mučednický kříž až do konce“.

Protojerej Stefan Ljaševskij v Letopisu Serafímo-Divejevského monastýru –

V době oslav žila v Divejevu blažená Praskovja Sárovská, blázen pro Krista, dobře známá po celém Rusku. Car ji dobře znal. S knížaty a třemi metropolity jeli ze Sárova do Divejeva. Kočár přijel i ke kelii blažené Paši. Matka igumena o této chystané návštěvě věděla, dala z kelie vynést všechny židle a pak rozložit veliký koberec. Jejich Veličenstva, knížata a metropolitě se sotva do kelie vešli. Paraskeva Ivanovna seděla jako vždy na posteli, pohlédla na cara a řekla: „Ať zde zůstane pouze car a carevna“. Car na všechny omluvně pohlédl a žádal, aby je nechali o samotě. Bylo zřejmé, že půjde o vážný rozhovor.

Všichni vyšli z kelie a čekali až Jejich Veličenstva vyjdou. Matka igumena vyšla po-

Procesí se svatými ostatky ct. Serafíma 19. července 1903

slední, ale poslušnice zůstala. Náhle matka igumena zaslechla, jak Paraskeva Ivanovna řekla: „Sedněte si“. Car byl v rozpacích, když viděl, že není na co. „Sedněte si na podlahu“, řekla jim blažená. S velikou pokorou se car i carevna usadili na podlaze. Snad by nemohli stát hrůzou z vyprávění Paraskevny Ivanovny. Řekla jim o všem, co se později i splnilo. Tj. o zániku Ruska i vládnoucího rodu, o rozvrácení církve a moři prolité krve. Rozhovor byl velmi dlouhý, carevna byla blízko omdlení a nakonec řekla: „Nevěřím vám, to se nemůže stát!“ Vždyť se to stalo rok před narozením následníka trůnu, po kterém velmi toužili. Paraskeva Ivanovna sundala z lůžka kousek červené látky a řekla: „To je pro tvého synáčka na kalhoty. Až se narodí, uvěříš tomu, co jsem vám řekla“.

Od té doby se car začal považovat za připravovaného k mučednickému utrpení. Nejednou později řekl: „Není taková oběť, kterou bych nepřinesl k záchraně Ruska“.

blažená Paraskeva

Matka Serafíma vzpomínala na pozoruhodnou divejevskou blaženou Paraskevnu Ivanovnu (1795–1915): „Blažená zemřela v srpnu 1915. Před smrtí dělala před portrétem imperátora poklony až do země. Když už byla vysílena, monašky ji pozvedly.

Letošní oslava výročí

„Co ty, mátuško, se tak modlíš před carem?“

„Hlupačky, on převýší všechny panovníky“.

Nedlouho před smrtí Paraskevna Ivanovna sundala portrét panovníka a políbila jej se slovy: „Miloučký, už přichází konec“.

Konec se blížil nezadržitelně. Stará Evropa se propadla do pekel 1. světové války. Síly zla, které již v Rusku působily, zmnohonásobovaly každým dnem své úsilí za rozvrat státu. Tzn. úsilí, které směřovalo k likvidaci všeho, o co se stát opíral, na čem stál. To bylo zvláště rolnictvo, státní administrativa, církev a armáda. Všude působili revoluční mystifikátoři, provokatéři a teroristé. Vrchol státu představoval carský dům, carská rodina, sám car.

Revoluční teroristé se ptali: „Koho je třeba zabít z carské rodiny?“, jeden z nich, Něčajev, odpověděl: „Celou velkou ektenii“. Během velké ektenie byl v chrámech vzpomínán celý dům Romanových, tj. celá rodina. Později démonský Lenin zvolal: „Poslouchejte, co říkal Něčajev! Bravo Něčajev!“ Toto satanské „bravo“ ukončilo pozemský život cara Nikolaje II., jeho manželky, carevny Alexandry, a jejich nevinných dětí, dcer Olgy, Taťány, Marie,

Anastásie a vymodleného následníka trůnu Alexeje. Stalo se to před 85 lety.

Imperátor Nikolaj II., který nesl svaté ostatky ctihodného starce při jeho svatořečení, přijal s celou svou rodinou mučednický věnec a byl také spolu s ní oslaven. Tak se naplnilo proroctví svatého divotvorce Serafíma Sárovského, jehož 100. výročí svatořečení si v tomto roce připomínáme.

Ikona carských mučedníků

pro Hlas pravoslaví připravil Boris

O ŠKOLE PSYCHOENERGETIKY DR. ALLY KULIKOVÉ

Již několik let nepouští otec Alexandr Novák ke svatému přijímání žáky z této školy. Podle mne jedná správně a následuji a podporuji jej v tomto konání. Různé zvěsti o činnosti paní Ally se nesou po celé moravské církvi, ale nikdo neví nic určitého. Protože se škola přestěhovala z okraje Znojma do farnosti Jaroslavice, začal jsem se (jako duchovní správce) o záležitost zajímat intenzivněji a došel jsem k závěru, že je zapotřebí informovat o této sektě celou pravoslavnou církev! Bývalí žáci vydali závažná svědectví a jsou ochotni se za svá tvrzení postavit. Z oficiálních propagačních materiálů: dr. Alla Dmitrijeva Kuliková pořádá školu psychoenergetiky v cyklu 10 lekcí a praktických cvičení zaměřených na rozvoj mimosmyslových schopností, energobioinformatiku, astrologii, parapsychologii, fyziognomii, numerologii, chiro-mantii, transcendentní meditaci. V nabídce je dále spojení se svatými a hierarchií vesmíru, uzdravování na dálku i telefonicky, výuka ve věcech zákona převtělování a zákona karmy, vliv planet na osud člověka, proctví, intimní vztahy a astrologie, jasnovidectví, telepatie, telekinese, levitace, určení smrti a prodloužení života, význam čísel, číslic, historické údaje, kabala... A abych nezapomněl, je využíváno i náboženství. Vybral jsem ta „nejzajímavější“ témata, protože nabídka je na deseti stranách A4. To ovšem není pro moderního člověk nic otřesného, právě naopak. Alternativní medicína je dnes vyhledávaná, a proto dr. Kuliková nemá o žáky nouzi – a to o žáky platící. Cena kurzu před cca deseti lety byla pět tisíc korun. Některé úkony jsou placeny zvlášť, například lotosový květ (cvik z jógy) s Allou přibližně 500 Kč, osobní karma kolem 7 000 Kč, karma rodinná 20 000 Kč, za hodinu osobní konzultace s Allou zaplatí žáci neuvěřitelných cca 20 000 Kč.

Žáci, kteří zůstávají dlouhodobými členy společenstva (pravděpodobně platí měsíční

pauály), jsou přivedeni dr. Allou k víře v Boha a Ježíše Krista a k Pravoslaví. Po křtu anebo po sjednocení s Pravoslavnou církví jsou vedeni k aktivnímu životu v církvi. Když se takto stali křesťany, jsou všichni bez výjimky znovu tzv. překřtěni a pomazáni dr. Kulikovou. Ta je vede k víře, že církev je zastaralá a ona je tou moderní „církví“. Často se ve škole scházejí na jakýchsi modlitbách, které paní Alla osobně vede – jsou to modlitby, dle svědectví, k různým neurčitým božstvům. Dokonce žádala otce Alexandra, zda by jí nesehnal žehnací kříž! Pochopitelně odmítl. Na těchto seancích se všichni posadí do tzv. lotosového květu, soustředí se a „očisťují“ různé osoby od hříchů. Takto např. na dálku svévolně „očisťovali“ kněží, biskupy včetně metropolitů, svatá místa a dokonce i samotnou církev! Uprostřed domu, ve kterém se scházeli, byla vyhloubena velká jáma, která měla sloužit k „očisťování“ světa, a snad k asketickým samotkám jednotlivců.

Dnes zde jsou již vychovávaní instruktoři, kteří vedou školu i za nepřítomnosti dr. Kulikové. Na seance se údajně oblékají do speciálních „kněžských“ rouch. Paní Alla se nyní věnuje vedení nově založené školy v Ostravě. Používá stejné praktiky. Snaží se spolupracovat s klérem a vodit do chrámu lidi, které zde nechá pokřtít, aby je pak z Pravoslaví vytrhla.

Proč jsou ale žáci nejdříve pokřtěni v církvi a teprve potom „překřtěni“ paní Allou? Proč je „nepokřtí“ hned sama? Vysvětlení je jen jedno. Společenství se považuje za výše postavené než církev. Povýšení se nad Církev je ale povýšením se nad Tělo Kristovo, tedy vyvýšením se nad Krista, nad Boha. Původ této myšlenky je u padlého anděla, a je starší než viditelný svět! Snad je to i neúmyslné, ale velmi dokonalé, neboť žáci, kteří se chtějí z tohoto společenství vytrhnout a žádají církev o pomoc, se již nemohou očistit skrze Tajinu křtu. Zbývá jen opravdové, těžké, usilovné

a vyčerpávající pokání. Vím, o čem mluvím, protože pomazání nemocných u jedné z takto se navrátilých osob se mi v průběhu obřadu stalo opravdovým exorcismem – po pomazání na tvářích se začala dávat, po dokončení pomazání se svalila na zem, sliny u úst a dávení až do konce modliteb!

Lidé, kteří se navracejí k církvi, popisují šílené sny, těžké bolesti v oblasti kostrče, kdy přijímali energii a někteří dokonce skončili na psychiatrické léčebně. V zásadě se všichni shodují v tom, že je těžké se dostat z vlivu energetického působení dr. Kulikové.

System bioenergetického působení je velice nebezpečný zvláště v tom, že je potřeba odněkud nabrat energii, kterou se pak působí. Tato energie se bere ze stromů, ale co když je ten strom nemocný? Nebo se bere ze země, ale co když je na tom místě zóna, hrob nebo jímka? Nejčastěji se bere prostě z prostoru nad námi, snaha je o energii kosmickou (je to práce s představou – iluze). Takový člověk není nikdy s opravdovou jistotou schopen rozpoznat, zda se jedná o energii kladné či záporné. A i zde platí fyzikální zákony. Když někde

energii vezmu, tak na onom místě musí chybět! Co když v blízkosti leží stará nemocná paní a někdo jí začne odebírat poslední zbytky sil? Ať berou energii, kde chtějí, nikdy to není dobro, protože jenom Bůh je dobrý! Při takovéto práci s neurčitými energiemi, které do sebe nasávají, si nenávratně poškozují organismus. My se otevíráme v modlitbách a ve svatém Přijímání pouze Bohu, oni se otevírají kdejakému svinstvu v okolí, a třeba i podsouvaným energiím paní doktorky Kulikové anebo i samotným démonům!

Proto vás všechny prosím, vyhněte se všem systémům energetické jógy, psychotroniky, telekineze a jiným ohavnostem – nikdy nevíte, s čím pracujete – nevíte, co činíte! Zůstaňte věrni dobrému Bohu, protože jenom skrze Hospodina Boha lze konat dobro. Nedejme se oklamat lhářem a vrahem lidí, který zlo vydává za dobro. Pokud bych měl zhodnotit činnost této školy, nezbyvá než konstatovat, že se jedná o systémy prastaré černé magie a čarodějnictví.

jer. Lukáš Nešpor, Jaroslavice

SVATÁ CTIHODNÁ MUČEDNICE ANASTÁSIE ŘÍMANKA

29. října/11. listopadu

Svatá ctihodná mučednice Anastásie Římanka trpěla v době vlády císaře Decia (249–251). Brzy ztratila rodiče a již od tří let byla vychovávána v nevelkém ženském monastýru poblíž města Říma. Igumenou zde byla matka starice Sofia. Vychovávala Sofii ve víře, v bázni Boží a zbožnosti. „Již od plének jsi se odevzdala Pánu svému a tělesné vášně sežehla jsi ohněm zdrženlivosti“, tak opěvá Církev asketismus svaté služebnice.

Anastásie vyrostla. Ve 20ti letech byla mimořádně krásná a mnoho významných římanů si ji přálo dostat za ženu. Ale svatá panna zůstávala věrnou nevěstou Kristovou. V té době byli křesťané silně pronásledováni. Když o kráse mladé křesťanky, žijící v odloučení od světa, uslyšel Prov, vojenský

velitel, přikázal ji přivést k sobě. Matka igumena požehнала Anastasii na cestu utrpení a dívka vyšla vstříc vojákům. Prov se jí nejprve pokoušel svést a odřici se Krista lstí: „Proč maříš své mládí a vzdáváš se požitků? Co z toho budeš mít, když se vydáš mučení a smrti za Ukřižovaného? Pokloň se našim bohům, dostaneš vznešeného muže a budeš žít ve slávě a v úctě“. Svatá odpověděla: „Můj muž, mé bohatství, život a radost je Pán můj Ježíš Kristus, od kterého mne neodvrátíš lstivými řečmi ani strachem z mučení“.

Začali jsi krutě a nelidsky mučit. Svatá trpitelka všechna mučení statečně snášela, oslavovala a opěvala Pána. Po její modlitbě Pán vyléčil její rány, ale tento div mučitele neumírnil. Tyran dokonce přikázal mučení zintenzivnit. Mladík jménem Kyrill, který podal vodu krutě

zmučené Anastasii, byl na místě stát. Za pohár chladné vody, který podal ve jménu Krista mučedníci, dostal od Pána svou odměnu – mučednický věnec. Mučitel přikázal usekat Anastasii nohy i ruce, vytlouct zuby a nakonec vyřezat jazyk. „Jako ratolest jsi se, bohomoudrá, ukázala. Ruce i nohy odřezány jako větve, jakoby nám víno stáječící, srdce utěšující a vášně vyplavující nápoj“, zpívá Církev.

Když lidé vyděli tak kruté a nelidské mučení, začali se bouřit. Tyran přikázal, aby mučitelé svatou stali a její tělo hodili za městem divé zvěři. Ale tělo zůstalo pod Boží ochranou a zvěř se ho nedotkla. Iguмена Sofia, po andělském oznámení, našla rozdrásané tělo svaté Anastasie, a s pomocí dvou křesťanů, je zbožně pohřbila.

z ruštiny přeložil Boris

JAK ŽIJEME

DESÁTÉ VÝROČÍ PRAVOSLAVNÉ KAPLE V RAKOVNÍKU

V neděli 7. září 2003, kdy Rakovník slavil své posvěcení, slavili i rakovničtí pravoslavní chrámový svátek svatého vladyky novomučedníka Gorazda a 10. výročí pravoslavného svěcení kaple, do té doby zasvěcené římskokatolickému světcovi sv. Rochu. Tento svatostánek byl postaven v roce 1726 jako díkůvzdání po skončení velké morové epidemie v Čechách.

Božskou liturgii sloužil náš vzácný host, vladyka Kryštof, a s ním místní duchovní o. prot. JUDr. Václav Míšek a diakon o. PaeDr. Lubomír Bajcura.

V modlitbách jsme vzpomněli na budovatele interiéru pravoslavné kaple, zesnulého bratra Alexandra Hlaváče (1929–1999), a na zesnulého světitele kaple, metropolitu Doroteje (1913–1999).

Po liturgii proběhlo příjemné posezení s duchovními. Vladyka Kryštof se zajímal o osudy svých bývalých farníků. Naši farnosti věnoval téměř 8 let své pastýřské služby (1974–1982), takže bylo na co vzpomínat.

TÁBORY VE VILÉMOVĚ

Již tradiční prázdninový pobyt ve Vilémově se v tomto roce konal ve dnech 6.–17. 7. názvem „Po stopách sv. Cyrila a Metoděje“. Tento tábor byl inspirován 1140. výročím příchodu svatých bratrů na Moravu. Oproti předchozím měl tento svá specifikum. Nejen počtem, bylo nás zde rekordních

Církevní filiální obec v Rakovníku existuje 11 let z Boží milosti a z přímluv svatého Gorazda. Dej Bůh, aby tomu tak bylo i nadále.

MUDr. Jan Vohralík

40 zúčastněných, množstvím instruktorů, ale také jedenáctidenním trváním. Přesto, že vilémovský monastýr a jeho okolí jsou každoročním místem setkávání dětí a mládeže, i v tomto roce se podařilo jeho program učinit zajímavým a poučným. Do každého dne jsme vstupovali božskou liturgií, jejíž četnost během tábora snad pomáhala

u zúčastněných vytvářet jisté liturgické návyky. Dopolední program byl většinou vyplněn sportovními aktivitami a hrami v přírodě, což většina dětí přijímala s povděkem. Po obědě mezi nás pravidelně zavítal vladyka Simeon a vtaňoval posluchače do starozákonního světa plného napětí a dobrodružství víry. V odpoledních hodinách program pokračoval většinou aktivitami zaměřenými na cyrilometodějská témata. Děti po několik dnů pod dohledem sester z monastýru tvořily (či snad i psaly) ikony sv. Cyrila a Metoděje, které si jako vzpomínku odvezli posléze domů. Překvapivě rychle se také naučily některé modlitby v církevní slovanštině a množství duchovních písní. Také například bitva o Velkou Moravu, kterou mezi sebou svedly se setkala s velkou odezvou. Po večeri byl na programu většinou sport či různé hry v blízkosti monastýru. Večerní modlitby a zpěv písní většinou uzavřely celý náročný den. Tato prázdninová setkávání, jak se nám i letos potvrdilo, upevňují nejen vztahy mezi přítomnými dětmi, ale i vazbu k církvi, čehož vyjádřením byly i dva křty na závěr tábora.

Podobně úspěšný byl i pětidenní pobyt v době od 24. 8. – 28. 8. 2003, který se konal taktéž ve Vilémově pod názvem „Za tajemstvím kněžny“. Tentokrát jsme se ocitli v době svatě mučednice Lidmily. Děti se opět naučily další modlitby v církevní slovanštině, účastnily se liturgie a zpívaly,

prožily noční pochod se stezkou odvahy, bojovaly proti nočním přízrakům atd. Všechny třicet zúčastněných tak prožilo zdárné závěr prázdnin a snad jim dovednosti a návyky získané na obou táborech pomohou i v novém školním a církevním roce. Závěrem je třeba poděkovat biskupu Simeonovi za přítomnost a zajímavé promluvy k dětem, otci Alšovi za mnohostrannou podporu, o. Lukášovi za programové a duchovní vedení tábora, instruktorkám za obětavost, o. Basilovi za organizační zabezpečení, mátušce Veronice za pomoc a zvláště sestřím a bratru Jurigovi za monastýru.

o. Libor Josef

VZPOMÍNÁME

Tradiční „Gorazdovské dny“ v rodné obci svatého novomučedníka vladyky Gorazda v Hrubé Vrbce se konaly ve skromnosti a téměř bez účasti duchovenstva a věřících ve dnech 3.–4. 9. 2003. Při celoživotním shonu duchovní a věřící na tradici pozapomněli.

Před těmito dny jsme se věnovali památce prvního, zakládajícího archimandrity monastýru, schiarchimandrity Kyrilla (Pospíšila), který se letošních dní nedožil. Odevzdal svou duši milosrdenství Vše-

„Tábor ve Vilémově“ Jedno z družstev srpnového tábora ve Vilémově se sladkou odměnou.

prožily noční pochod se stezkou odvahy, bojovaly proti nočním přízrakům atd. Všechny třicet zúčastněných tak prožilo zdárné závěr prázdnin a snad jim dovednosti a návyky získané na obou táborech pomohou i v novém školním a církevním roce. Závěrem je třeba poděkovat biskupu Simeonovi za přítomnost a zajímavé promluvy k dětem, otci Alšovi za mnohostrannou podporu, o. Lukášovi za programové a duchovní vedení tábora, instruktorkám za obětavost, o. Basilovi za organizační zabezpečení, mátušce Veronice za pomoc a zvláště sestřím a bratru Jurigovi za monastýru.

Vladyka Simeon svěťí pamětní desku schiarchimandryty Kyrilla

mohoucího Boha 19. 4. 2003. Abychom splnili jeho poslední vůli, pochovali jsme ho pod severní zeď monastýrského chrámu. Byla zhotovena a na stěnu chrámu umístěna pamětní deska. Po bohoslužbě 4. 9. 2003 Jeho Přeosvícenost Simeon, vladyka olomoucko-brněnský, tuto náhrobní desku posvětil.

MOLEBEN KE SV. MUČEDNICI KNĚŽNĚ LUDMILE, PRAHA

Již po několik let se scházíme u hrobu naší národní svěťice sv. Ludmily, kněžny české, babičky a vychovatelky svatého knížete Václava. I v letošním roce 28. září se pražští pravoslavní v hojném počtu sešli v bazilice sv. Jiří na Hradě pražském a pod vedením vladyky Kryštofa, arcibiskupa pražského a českých zemí, a za účasti dvanácti kněží i protodiákona slavili církevně slovansky moleben ke cti svatě kněžny.

Vroucí slova akathistu byla provázena nádherně procítěným projevem pěveckého sboru pod vedením p. Petra Vitovce. Po jeho skončení se dlouhá řada poutníků, kteří se klaněli ostatkům svatě mučednice, aby v závěru přijali myrování z rukou Jeho Vysokopřeosvícenosti, povznášela dalšími a dalšími duchovními církevně slovanskými zpěvy přidávanými dokonalými pěvci. Byl to hluboký zážitek.

Bohoslužbu tradičně organizovala 3. pražská církevní obec Zvěstování přesvatě Bohorodice.

Pražští pravoslavní zároveň vyslovují po-

Vladyka Simeon posvětil ikonu napsanou a darovanou prot. Miroslavem Pirchalou, dvě velké barevné kopie ikony pro monastýr a olomoucký katedrálí chrám. Posvětil i ikonu svatých Sedmipočteníků slovanských, darovanou také otcem Miroslavem pro monastýr. Ikonky sv. Gorazda o rozměru 10×13 cm a 6×9 cm vytiskl ve své tiskárně v Sokolově pan Ivan Pajtaš a daroval je monastýru.

Svatý vladyko novomučedníku Gorazde, vyprošuj za nás před Všemohoucím Bohem pokoj a spasení duším našim! Pros před Kristem Spasitelem, pomoc v osobních, bohoslužebných a hospodářských záležitostech monastýru, aby sloužil ke tvé slávě, upevňování sv. Pravoslaví.

jerom. Alexij (Olexa)

Vladyka Kryštof uprostřed shromážděných věřících. Foto Vladimír Vrangel, Russkaja Čechia

děkování za vstřícný přístup k jejich duchovním potřebám Jeho Eminenci Miloslavu kardinálu Vlkovi a řediteli Správy Pražského hradu

panu PhDr. Františku Kadlecovi i kustodům baziliky sv. Jiří.

ÚMR

Pravoslavní věřící u hrobu sv. mučednice kněžny Ludmily. Foto Vladimír Vrangel, Russkaja Čechia

PRAVOSLAVNÉ VYSÍLÁNÍ RÁDIA PROGLAS

V pátek 19.15 hod.

Repríza v pondělí 20.00 hod. můžete od 26. 11. naladit v: neděli v 17.30 hod.

pátek v 22.00 hod. (opakování)

na frekvencích: Brno – 107,5 FM

Praděd – 93,3 FM

Sv. Hostýn – 90,6 FM

Ještěd – 97,9 FM

Příbram – 96,0 FM

Nové Hrady – 107,5 FM

Uherský Brod – 105,7 FM

K poslechu srdečně zve o. Libor Raclavský

U strýčka Lášana

Cesta, kterou se Jákob ubíral k strýci Lábanovi, byla ta samá, kterou šel kdysi Abraham opačným směrem do zaslíbené země. Blížil se k zemi Sinear, které Řekové říkali Mezopotámie, k nížině, kterou protékají dvě rajske řeky Eufrat a Tigris a do které kdysi s výšin Araratu sestoupili potomci Noého. Byli zvyklí obětovat Bohu na vrcholcích hor, a když se octli v nížině, stavěli si pro oběti hory umělé, kterým se říkalo zigurat. Zigurat byla umělá hora tvaru pyramidy, obyčejně o sedmi poschodích, z vypálených cihel, každé poschodí jiné barvy, a na vrcholu byla plošina pro posvátný obřad oběti. Ze všech stran vedlo k této plošině schodiště, po kterém vystupovali a sestupovali kněží – obětníci. Jákob zřejmě dosud žádný zigurat neviděl, ale asi o nich slyšel a v jeho snu na místě, které nazval Bét-el, Dům Boží, se mu zřejmě vybavilo ziguratové schodiště, po kterém místo kněží vystupovali andělé a obětní plošina byla v samém nebi.

Šlo se mu teď mnohem veseleji, když věděl, že ho provází a vždy bude provázet Hospodin. První, s kým se setkal z Lábanovy rodiny, byla jeho dcera Ráchel. Setkal se s ní u studny, kde pastýři se stády čekali, až se sejdou všechna stáda, aby odvalili těžký kámen, kterým byla studna přikryta, a napojili zvířata. Ráchel byla jedna z pastýřů a pastýřek, kdo tam čekali. Jákob odvalil kámen, pomohl Ráchele napojit ovce. Potom svou sestřenku políbil a dal se do hlasitého pláče. Byl dojat, že šťastně došel ke strýčkovi a že je to právě tato černooká dívka, která ho uvede ke strýci.

Strýc přijal Jáкова srdečně. Jákob mu vyprávěl vše, co se stalo u nich doma a proč přišel. Lában mu řekl: „Jsi můj příbuzný, má krev. Zůstaň u mne!“

Jákob zůstal a pracoval na Lábanově hospodářství. Když už tu byl měsíc, řekl mu Lában: „Přece pro mne nebudeš pracovat zadarmo jen proto, že jsi můj příbuzný? Pověz mi, jaká má být tvá mzda.“ Jákob mu řekl: „Budu ti sloužit sedm let za tvou mladší dceru Ráchel.“ Stačil mu měsíc, aby se do Ráchel zamiloval, a rozhodl se, že ji a ne jinou chce za ženu. Lában měl dvě dcery, ale starší. Lea, neměla tak krásnou postavu a krásné vzezření jako Ráchel, i když, zdá se, byla hodnější a mírnější. Také měla něco s očima. Lában dal Jákovovi souhlas: „Lépe, když dám Ráchel tobě než někomu jinému. Klidně u mě zůstaň!“

A tak zůstal Jákob u Lášana sloužit sedm let a těšil se na chvíli, kdy bude smět Ráchel obejmout jako svou ženu. Velmi ji miloval, radoval se každý den, že ji vidí, že si s ní může povídat a těch sedm let mu uteklo tak rychle, jako někdy týden. Netušil, že mu osud přinese ještě hořká zklamání.

*Váš vladyka Simeon
ilustrace Boris*

DĚTEM

